

Tots els carrers de Girona

El carrer de la Torre
Gironella

490

El carrer de la Torre Gironella comença al Portal de Sant Cristòfol i, després d'un llarg recorregut, es difon en l'entrellat de carrers sense urbanitzar de la part alta de la zona de les Pedreres i els Polvorins. De fet, si hom s'hi sap orientar, connecta en aquesta part alta amb el carrer anomenat Pujada als Polvorins, que prové de l'escola Prat de la Riba. El carrer de la Torre Gironella i la Pujada als Polvorins permeten completar un circuit molt interessant per la part més alta de la ciutat, amb magnífiques vistes. Tanmateix, les qualitats paisatgístiques de la carena de les Pedreres són ignorades per la majoria dels gironins a causa dels complicats accessos i de la imatge de zona de barraquisme que encara conserva, tot i que de barraques, ara, n'hi queden ben poques.

El primer tros del carrer de la Torre Gironella discorre al peu dels murs ruïnosa de la caserna dels Alemanys i la torre Gironella. En ell, s'hi troba la cova de les aparicions, on diuen que el 4 de juliol del 1974 la Mare de Déu es va aparèixer a una vident de nom Maria, i quatre anys després fou Jesucrist en persona qui hi va fer acte de presència i hi deixà l'empremta del seu peu. Durant set anys, la Verge s'aparegué el dia 4 de cada mes a la vident i molts creients s'hi aplegaven per resar el rosari i demanar el guariment dels seus mals. Van aixecar una capella precària que si no ha crescut més ha estat perquè l'Ajuntament hi ha posat fre, i al terra hi van enfonçar una placa de marbre recordant la vinguda de Nostre Senyor a Torre Gironella. Sempre hi ha flors a la capella.

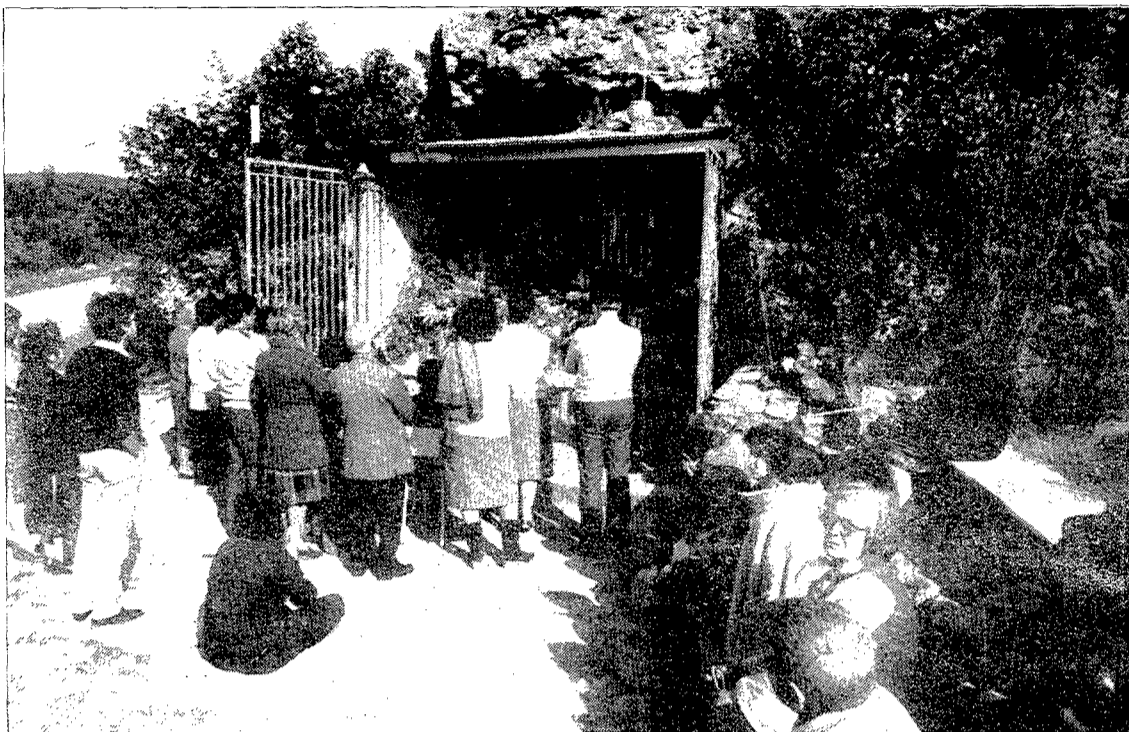
Actualment hi ha pocs dubtes que la torre Gironella és una fortificació d'origen romà. La prova més eloqüent n'és una porta —que segons Pere de Palol podria ser un arc d'un aqüeducte— descoberta per Serra Ràfols

l'any 1942, encastada precisament en els murs que donen a aquest carrer i que no sembla que hagués estat traslladada des d'un altre lloc. En les mateixes excavacions del 1942-43 patrocinades pel Museu Arqueològic de Barcelona es van trobar també algunes filades de carreus a la base, en pedra sorrenca, datables cap al segle I o II.

La torre Gironella ha anat essent sotmesa a reconstruccions i modificacions al llarg dels segles. Actualment són visibles part dels murs i dependències fets a l'època medieval, gràcies a les excavacions que van fer-s'hi el mes de maig del 1936, patrocinades per l'Ajuntament i que van deixar al descobert l'escala de pedra que pujava a la part alta del castell i l'entrada a la sala del soterrani a la qual s'accedeix ara fàcilment. Després d'aquests treballs i els del 1942-43, poca cosa més s'hi ha fet en el terreny de les excavacions arqueològiques, i això ha privat de poder disposar de millor informació sobre el passat de la torre de la que ara tenim. Són molt més abundants les suposicions indocumentades que les aportacions ben fomentades.

Es evident que ha estat sempre la fortificació defensiva situada al punt més alt del recinte murallat de la ciutat. Segons mossèn Jaume Marqués, la fortalesa romana de la Gironella va persistir fins al final del segle de sè. Els primers anys del segle següent el comte Ramon Borrell III i la seva esposa Ermessenda, que tenia el seu dot assegurat al comtat de Girona, van refermar les defenses de la ciutat. Entre d'altres obres van fer construir una torre rodona més amunt de la torre romana de la Gironella i van emmurallar, convertint-lo en un castell, l'espai que separava aquella torre de la resta de la ciutat.

El dia 31 de maig de l'any 1404, la gran torre de la Girone-

Aquest carrer forma part d'un munt de ramals de la part alta de les Pedreres encara sense urbanitzar

lla va esfondrar-se sobtadament, sense que es conegui per quin motiu, ja que no hi ha documentat cap terratrèmol en aquella data i segons el que han deixat escrit els cronistes de l'època aquell dia ni bufava vent ni plovia.

L'any 1411 el municipi va encarregar la reconstrucció a Francesc Borrassà, i l'any següent era acabada l'obra. Anys després la reina Joana i el seu fill Ferran el Catòlic hi van fer portar a terme obres de reforç.

La nova torre va resistir, no pas sense ferides greus, tots els setges de la ciutat, però el 12 de maig de 1812 el mariscal francès Suchet la va fer volar abans d'abandonar la ciutat. Els grans blocs van quedar escampats i encara constitueixen la imatge més típica de la Gironella. Alguns carrers de la ciutat són empedrats amb materials procedents de la torre, ja que el 25 d'abril del 1879 el capità general autoritzà l'alcalde a extreure la pedra després de la Gironella per fer-ne llambordes amb les quals pavimentar carrers i places, entre elles la del Vi. Aquesta autorització va provocar una polèmica ciutadana que queda reflectida en el «Diario de Gero-

na», que hi era en contra, i «La lucha», que ho defensava.

Més amunt de les runes de la torre hi comença la zona habitada del carrer. Antigament hi havia hagut per aquells verals cases disperses que constituïen un veïnat ressenyat sovint en els censos. La casa més antiga és la que ara porta el número 8 del carrer i fa una trentena d'anys tenia el número 16. Damunt del portal s'hi pot llegir la data de 1594. També Can Vidal, antigament Mas Calonge, al número 1 del carrer, és un edifici amb història, la qual ha quedat explicada en detall per Toni Quintana al capítol dedicat a Torre Gironella del llibre «Girona i els seus barris». El molt ben treballat i documentat article de Toni Quintana conté moltes altres informacions de caire històric, urbanístic i sociològic sobre aquest carrer que ens excusen d'insistir-hi aquí.

Les cases noves del carrer van formar-se originàriament com a barraques i s'han anat consolidant poc a poc després de la guerra civil. No cal gaire perspiciàcia per veure que les cases es van fer sense cap mena de planificació urbanística o urbanització prèvia. Les fortes pendents, els canvis d'alineacions i l'estretor

del carrer on ni tan sols s'han pogut fer voreres i que en un tros van obligar a fer-hi escales i deixar-lo només per a vianants, són més eloqüents que cap altra cosa sobre l'origen d'autoconstrucció que té el carrer. La gent comprava una parcel·la de terreny a molt baix preu, ja que es tractava de zona marginal, hi construïen de pressa i corrents, sense plànols de cap mena, i l'ajuntament hi feia els ulls grossos.

La infraestructura urbanística actual va ser feta en temps de l'alcalde Ribot. L'Ajuntament va posar els materials i els veïns la mà d'obra. Des del 1973 que hi arriba l'aigua potable —abans l'havien d'anar a buscar a les fonts— i el carrer és pavimentat amb ciment.

El nom li va ser atorgat oficialment per l'Ajuntament, igual que el dels altres carrers del barri, coincidint amb el final de les obres d'urbanització que el van deixar mínimament transitable. L'acord de batejar-lo amb el nom de la Torre Gironella es va prendre en el ple del 6 de juliol del 1973.

J. Fabre

NECROLÒGIQUES

JOAN FELIU EXPOSITO

A l'edat de 85 anys va morir ahir a Girona Joan Feliu Exposito. Era natural de Flaçà i residia a Girona al carrer Ntra. Sra. del Remei, 17.

Era casat amb Lluïssa Coll Guitart i tenia dos fills: Joaquim i Angelina. La missa exequial en sufragi de la

seva ànima tindrà lloc avui a les 11 a la Parròquia de St. Narcís, de Girona. **Que descansi en pau.**

JOAQUIM PARADEDA LLAGOSTERA

A l'edat de 81 anys va morir ahir a Castell d'Aro Joaquim Paradedda Lla-

gostera. Era natural de Llagostera i vivia a Castell d'Aro a l'Avda. Platja, s/n.

Era casat amb Joaquina Miquel Compte i tenia dos fills: Lluís i Concepció.

La missa exequial en sufragi de la seva ànima tindrà lloc avui a les 11 a

l'església de Castell d'Aro.

Que descansi en pau.

MARIA ESTHER ESTRADES I SUCARRATS

A l'edat de 79 anys va morir ahir a Campmany Maria Esther Estrades i Sucarrats. Era natural d'Argentina i

visava a Campmany al C/. Espola, s/n.

Era vídua de Pere Llado i Llistosella i tenia un fill: Pere.

La missa exequial en sufragi de la seva ànima tindrà lloc avui a les 4 de la tarda a la Parròquia de Campmany.

Que descansi en pau.

EN EL 1r. ANIVERSARI
DE LA MORT DE

Roser Costa i Olivet

que morí víctima d'accident

El seu espòs, filles i altres familiars us pregunten un pietós record per l'etern descans de la seva ànima.

Salt, 4 de gener del 1987

PREGUEU DÉU EN CARITAT
per l'ànima de

Joan Feliu i Expósito

Morí cristianament a Girona
el dia 3 de gener del 1987 a l'edat de 85 anys

A.C.S.

La seva esposa, Lluïsa Coll i Guitart; fills, Joaquim i Àngela; fills polítics, Narcisa Mainegre i Joaquim Pardàs; néts, Margarida i Lluís Ribas, Ma. Àngels i Antoni Corominas, Lluïsa i Montserrat; besnéts; germana, Francisqueta; nebots; cosins i família tota participen a llurs amistats tan sensible pèrdua. La missa exequial en sufragi de la seva ànima se celebrarà avui diumenge, dia 4, a les 11 del matí, a l'església Parroquial de Sant Narcís. Domicili mortuori c/. Ntra. Sra. del Remei, 17 - baixos.

Girona, 4 de gener del 1987